

Інформація
про наукову та науково-технічну діяльність вищого навчального
закладу або наукової установи за 2016 рік

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної
діяльності вищого навчального закладу або наукової установи

а) коротка довідка про вищий навчальний заклад

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського – вищий навчальний заклад IV рівня акредитації. Заснований 1913 р. як учительський інститут; подальший шлях пройшов від педагогічного інституту до університету, якому в 2010 р. надано статус національного. Університет проводить підготовку фахівців за ОКР «бакалавр», «спеціаліст», «магістр», наукових кадрів, а також підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників. У складі університету діють 1 інститут, 9 факультетів та коледж. Навчально-виховний процес здійснюють 34 кафедри.

В університеті навчається 5751 студент. Підготовка фахівців проводиться відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Акту узгодження переліку спеціальностей (постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 р.) та ліцензованого обсягу із 33 спеціальностей за освітнім ступенем бакалавра, із 25 спеціальностей – за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста та 24 спеціальностей – за освітнім ступенем магістра.

Діє аспірантура за 17 спеціальностями та докторантура (за спеціальністю 032 – історія та археологія). Ліцензійна підготовка докторів філософії розпочалася за чотирма галузями наук: 011 – науки про освіту, 032 – історія та археологія, 051 – економіка, 052 – політологія.

Університет є членом Великої Хартії університетів (Magna Charta); у січні 2009 р. приєднався до Європейської Асоціації науки і освіти. У 2016 р. університет продовжував реалізацію програми Tempus IV в якості учасника проекту 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes («Удосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя») та долучився до ряду грантових програм.

У 2016 р. розпочалася робота по виконанню грантової програми ЄС Erasmus+ «Structuring cooperation in doctoral research, transferrable skills training, and academic writing instruction in Ukraine's regions / DocHub» / «Структуризація співпраці у сфері докторських досліджень, тренування навичок широкого застосування та консультації з академічного письма на території України»; підписана Партнерська угода.

Викладачами університету одержано гранти на проведення дослідження Голодомору 1932-1933 рр.; ролі італійських колоній у соціально-економічному, політичному та культурному житті Півдня України (Канада), а також на проведення академічних обмінів за програмою «Наукові візити для викладачів ВНЗ» (Німеччина).

В університеті видаються 7 фахових збірників наукових праць, із них 4 мають міжнародний стандартний номер (ISSN).

б) основні пріоритетні напрями наукової діяльності вищого навчального закладу

Фундаментальні дослідження: механіка деформівного твердого тіла; механіка рідини, газу та плазми; нанофізика і нанотехнології; історичні науки; психологія; педагогіка.

Прикладні дослідження: інформаційні та комунікаційні технології; раціональне природокористування; науки про життя, нові технології

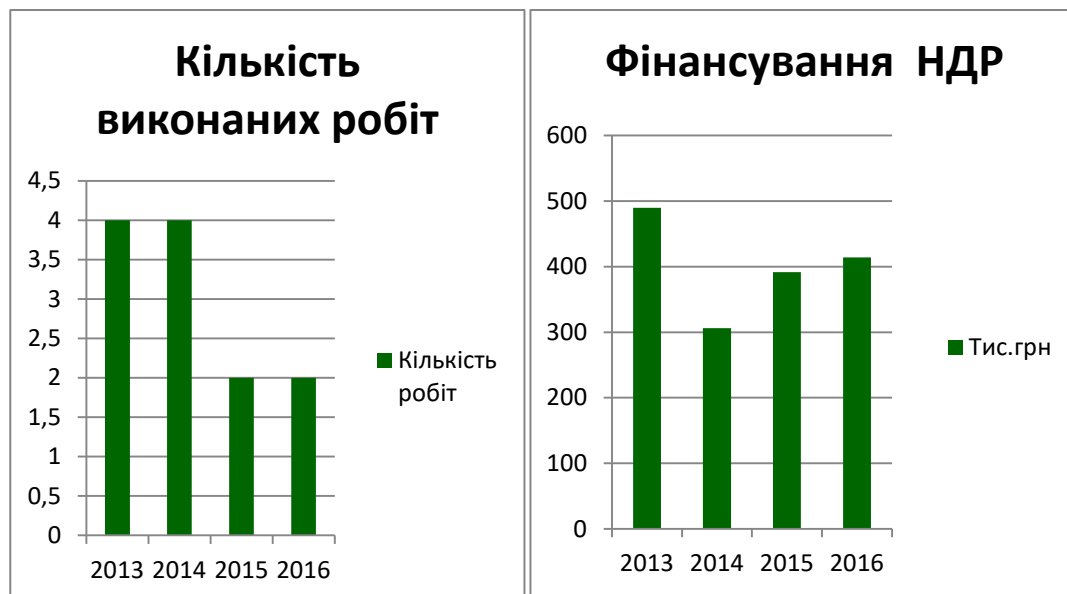
профілактики та лікування найпоширеніших захворювань; нові речовини та матеріали.

в) науково-педагогічні кадри

Показник	2013	2014	2015	2016
Усього	455	442	376	331
Відсоток викладачів з ученим званням і науковим ступенем	63 %	64 %	68 %	72 %
У т.ч. кандидатів наук	250 54,9 %	242 54,8 %	217 58 %	194 59 %
У т.ч. докторів наук	32 7 %	41 9,3 %	44 12 %	43 23 %
Професорів	27 6 %	37 8,4 %	33 9 %	28 9 %
Доцентів	156 34 %	148 33,5 %	143 38 %	128 38 %

г) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки

Категорії робіт	2013		2014		2015		2016	
	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис.грн	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	4	341,1	4	306,8	2	277,7	2	278,8
Прикладні	1	149,9	-	-	-	-	-	-
Госпдоговірні	-	-	-	-	2	114,0	2	135,4

д) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій

У 2016 р. продовжила роботу спеціалізована вчена рада К 38.134.02 із захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, 13.00.02 – теорія та методика навчання, в якій відбулося 5 захистів; у перереєстрованій спеціалізованій вченій раді К 38.134.01 за спеціальністю 07.00.01 – історія України відбулося 3 захисти.

ж) найвагомші результати фундаментальних досліджень та прикладних досліджень і розробок

1. «Формування конкурентоспроможності підприємств південного регіону України на зовнішніх ринках в умовах міжнародних інтеграційних процесів»; реєстраційний номер 0114U002133, керівник – доктор економічних наук Кіщак І.Т. : розроблено моделі оптимізації резервів економічного розвитку агропромислового сектора регіону; створено бізнес-моделі підвищення конкурентоспроможності підприємств південного регіону відповідно до умов інноваційно-інвестиційного середовища;

складено алгоритм взаємодії митних органів із суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

2. **«Система диференційованої корекції мовленнєвої діяльності у дошкільників з тяжкими порушеннями мовлення»**; реєстраційний номер 0112 U 000483, керівник – доктор педагогічних наук Савінова Н.В.: створено моделі формування інформаційно-технологічної компетенції вчителя-логопеда як основи професійної компетентності педагога, розроблено структуру та зміст неперервного логопедичного супроводу сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення; створена експериментальна методика логопедичного обстеження на синтаксичному рівні в процесі породження мовленнєвого висловлювання у дітей молодшого шкільного віку з моторною алалією.

II. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня

а) важливі результати за всіма закінченими у 2016 р. фундаментальними дослідженнями

1. **«Формування соціально-правових компетентностей майбутніх фахівців в умовах вищого навчального закладу»**, керівник – доктор юридичних наук Кириченко О.А.: створено новітню доктрину сутності і структури юридичної компетентності працівників освіти, модель формування юридичних компетенцій майбутнього фахівця, основою якої є поетапне запровадження інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій навчання: інтерактивні он-лайн технології; технологія дебатів, критичного мислення, мульти-медіа проекти, кейс-методи, які не мають аналогів у вітчизняній практиці.

2. **«Проблеми інтеграції світової культурної спадщини в духовне життя сучасного українського суспільства»**, керівник – доктор

філософських наук Полянська В.І. : створено теоретичну модель інтеграції світової культурної спадщини в духовне життя українського суспільства, що спирається на системний підхід до розуміння динаміки процесів суспільного розвитку, враховує суттєві зміни у методології сучасного соціального пізнання, використовує архетипний аналіз проявів постмодерністських категорій в українській суспільній свідомості, тобто має постнекласичний вимір, більш гнучкий і придатний для застосування в сучасних реаліях.

б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

1. **«Вплив температури дисипативного розігріву на динамічні характеристики вимушених резонансних коливань тривимірних тіл з непружних п'єзоелектричних матеріалів»**, керівник – академік НАПН України Будак В.Д., фінансування у 2016 р. 166,4 тис. грн.: розроблено та апробовано моделі дослідження вимушених резонансних коливань неоднорідних тіл обертання з пасивних і п'єзоактивних непружних матеріалів, зокрема моделі задач про коливання й дисипативний розігрів тривимірних тіл із непружних пасивних матеріалів при врахуванні фізичної нелінійності першого типу; аналітичні вирази для комплексних характеристик пасивних матеріалів з використанням макроскопічної моделі пластичності з лінійним зміцненням; алгоритми зведення задач про стаціонарні коливання тіл з п'єзоактивних матеріалів до системи лінійних алгебраїчних рівнянь з комплексним коефіцієнтом, алгоритм обчислення властивостей анізотропних матеріалів для кожного скінченного елемента та їх об'єднання в глобальній матриці.

2. **«Психолого-педагогічні засади становлення професійної суб'єктності»**, керівник – кандидат психологічних наук Мороз Р.А., фінансування у 2016 р. 112, 4 тис. грн: визначено чинники блокування або

руйнування професійної суб'єктності; розроблено і впроваджено типологію особистостей, які знаходяться у прекарній системі праці, що дає змогу класифікувати психологічні ознаки та поведінкові маркери особистості, яка знаходиться в ситуації розмивання професійної суб'єктності.

III. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

а) важливі результати за усіма закінченими у 2016 р. прикладними науково-дослідними роботами

1. **«Праксеологічна спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва»**, керівник – кандидат педагогічних наук Парфентьєва І.П.: розроблено механізми формування моделі підготовки кваліфікованого фахівця з урахуванням різних видів та форм діяльності суб'єкта навчання; обґрунтовано зміст праксеологічного спрямування у роботі педагога-музиканта, шляхи та умови реалізації праксеологічних технологій художньо-педагогічного поля у контексті вищої школи.

2. **«Гуманізація професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в освітньому просторі ВНЗ»**, керівник – кандидат педагогічних наук Якименко С.І.: визначено структуру, зміст, основні складові процесу гуманізації вчителів, виявлено, обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в освітньому просторі вищого навчального закладу. Розкрито ознаки й аспекти побудови освітнього простору на засадах гуманізації; проведено педагогічний моніторинг як засіб гуманізації освітнього процесу у вищому навчальному закладі. Одержані результати лягли в основу спецкурсу «Теорія і практика гуманізації

освітнього простору навчального закладу», впроваджено у практику роботи вищих навчальних закладів України, ЗОШ I–III ступенів та ДНЗ м. Миколаєва.

б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

1. **“Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes”/ «Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя» / Проект TEMPUS 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University, керівник – кандидат педагогічних наук Мироненко Т.П.: спільно з Астонським університетом (Велика Британія) розроблено та імплементовано Пілотний проект магістерської програми дистанційного навчання для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська) та веб- мережева платформа для підготовки вчителів іноземних мов для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)**

2. **«Розробка геометричних моделей кривих ліній і поверхонь та програмного продукту для їх побудови», керівник – доктор технічних наук Устенко С.А.: оновлено підходи до геометричного моделювання плоских та просторових кривих ліній і поверхонь, що будуються на базі лінійних та параболічних законів розподілу кривини вздовж дуги криволінійного обводу. Практична цінність полягає у розробці нових підходів, алгоритмів і програмних засобів, які дають змогу моделювати плоскі й просторові криві та поверхні для різноманітних практичних задач у багатьох галузях економіки та суспільства (особливо в наукоємних). Результати досліджень використовуються студентами під час вивчення таких дисциплін: "Програмна інженерія", "Основи наукової діяльності та патентознавства", "Комп'ютерне моделювання та системний аналіз в інженерній діяльності" та "Організація наукових досліджень". Започатковано**

видання наукового журналу "Геометричне моделювання та інформаційні технології" (ISSN 2524-0978), що призначений для фахового висвітлення актуальних питань з геометричного моделювання, комп'ютерних систем, інформаційних технологій тощо.

3. «Професійна підготовка майбутніх педагогів-психологів до роботи з дітьми, які знаходяться у складних життєвих ситуаціях», керівник – кандидат психологічних наук Литвиненко І.С.: розроблено і впроваджено програму «Знаю і розумію» для індивідуальної роботи з дітьми, які пережили психотравмуючі (важкі) життєві ситуації, направлену на зняття емоційної напруги в цих дітей; встановлення у них психологічної рівноваги; зміцнення здоров'я; розвиток саморегуляції, самопізнання; формування позитивного образу «Я»; проектування майбутнього.

IV. Розробки, які впроваджено у 2016 році за межами ВНЗ або НУ (відповідно до таблиці):

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ/науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1	2	3	4	5	6
1	Відтворення побуту та господарчої діяльності стародавнього населення Миколаєва (за матеріалами розкопок городища Дикий Сад) Автори	Реконструкція архітектурних особливостей унікального приміщення № 21(косторізна майстерня) на території городища бронзового віку Дикий Сад. Отримання	Миколаївський обласний краєзнавчий музей «Старофлотські казарми». Управління культури, національностей та релігій Миколаївської ОДА	Акт № 132 від 05.12.2016 (колекція артефактів)	Налагоджено співпрацю з Миколаївським обласним краєзнавчим музеєм. Розроблено туристичний маршрут. Поповнено фонди та експозиція обласного краєзнавчого музею.

	розробки Горбенко К. В. Господаренко О.В. Кузовков В.В. Смирнов О.І.	нових артефактів (кераміка, вироби з бронзи, рогу, кістки та каміння). Реконструкція стародавніх технологій ремісничого виробництва (керамічне, косторізне, бронзолivarне тощо) Встановлення наявності торгово- економічних та соціально- культурних контактів населення регіону з територією Балканського регіону наприкінці II тис. до н.е.	м. Миколаїв, вул. Набережна 29.		
2	Методика підготовки майбутніх викладачів іноземних мов у процесі використання змішаної форми навчання. Автори розробки: Мироненко Т.П. Добровольська Л.С. Баркасі В.В.	Розроблено 5 навчальних дисциплін для змішаної форми навчання (50% аудиторне та 50% дистанційне навчання) для студентів – магістрантів спеціальності 8.020303 Філологія* Мова і література (англійська): Комунікативні стратегії,	Курси підвищення кваліфікації для вчителів англійської мови (Інститут післядипломног о навчання м. Миколаїв , вул. Адміральська 10 (листопад 2016 рік) Методичні семінари для вчителів англійської мови м. Миколаєва ЗОШ № 4 вул.	МНУ імені В. О. Сухомлинсько го	Придбано сучасне обладнання для здійснення навчання магістрів у рамках змішаної форми навчання: проекційне обладнання – 2 проектори, 16 ноутбуків і 1 моноблок; телекомунікаційне обладнання – 2 роутери та 4 презентери; мультимедійне обладнання – 2 мультимедійні дошки та програмне забезпечення на загальну суму 22300.12 євро. У рамках проекту

	Щербакова О.Л. Кордюк О.М.	Інноваційні технології викладання іноземних мов; Методика розробки навчальних програм; Методика викладання іноземних мов на різних етапах та Методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ. Навчальні дисципліни були розроблені згідно сучасних вимог до підготовки фахівців та знаходяться на затвердженні в Астонському університеті (м. Бірмінгем, Велика Британія)	Маломорська ЗОШ № 22 вул. Робоча 2. Каскадне навчання (семінари для викладачів англійської мови) Університет світових мов м. Ташкент (Узбекистан) у рамках проекту Темпус Tempus 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes («Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя»)		передбачено виділення коштів на друк наукових статей та видавництво монографії за темою «Методика підготовки майбутніх викладачів іноземних мов у процесі використання змішаної форми навчання» на загальну суму 2385.60 євро. Підготовлено продукцію рекламного характеру на загальну суму 625.47 євро.
3	Програма індивідуальної роботи з дітьми, які пережили психотравмуючі і (важкі) життєві ситуації «Знаю	Програма спрямована на зняття емоційної напруги у дітей, які пережили психотравмуючі і (важкі)	ПДЗО «Дельфін» м. Миколаїв	Протокол №14 від 26 серпня 2016 р.	Налагоджена співпраця на договірних засадах.

	і розумію» («ЗІР»). Автор: Литвиненко І.С.	життєві ситуації; встановлення психологічної рівноваги; зміцнення здоров'я, його складових; розвиток саморегуляції, самопізнання; формування позитивного образу «Я»; проектування майбутнього.			
4	«Музичне мистецтво» 4 клас (Методика музичного навчання у 4 класі (навчальний підручник для ЗНЗ «Музичне мистецтво» 4 клас)) Автор: Аристова Л.С.)	Удосконалено методику музичного навчання та виховання в 4 класах ЗНЗ, введено новий зміст у навчальний курс «Музичного мистецтва» 4 класу у ЗНЗ	ЗНЗ України, навчальний предмет «Музичне мистецтво» 4 клас	Наказ МОН України від 20.07.2015р. №777	Наклад 101 тис. 730 примірників.
5	«Музичне мистецтво» 7 клас (Методика музичного навчання у 7 класі (навчальний підручник для ЗНЗ «Музичне мистецтво» 7 клас)), Автор: Аристова Л.С	Удосконалено методику музичного навчання та виховання в 7 класах ЗНЗ, введено новий зміст у навчальний курс «Музичного мистецтва» 7 класу у ЗНЗ. Навчальний матеріал підручника спрямовано на розвиток творчих здібностей учнів, навичок	ЗНЗ України, навчальний предмет «Музичне мистецтво» 7 клас;	Наказ МОН України від 20.07.2015р. №777	Наклад 104 тис. 210 примірників.

		самоосвіти. Запропоновані прийоми дають можливість учням набути дослідницьких умінь, навичок і самостійно працювати над обраною темою.			
6	Алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку статистичної інформації щодо цільового ринку. Автори розробки: Кіщак І.Т. Огієнко А.В.	Алгоритм пошуку ділових партнерів використовуючи шаблон комерційної пропозиції; алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку контактних даних підприємств, безпосередньо до яких може бути надіслана комерційна пропозиція Алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку статистичної інформації щодо цільового ринку через мережу Інтернет	ФГ «Володимир»	Довідка про впровадження № 79 від 02.12.16	Угода про співпрацю щодо проходження студентами переддипломної практики та їх науково - дослідної роботи. Підвищення рівня та якості знань та практичного досвіду студентів з дисциплін: «Управління конкурентоспроможністю підприємства», «Маркетинг», «Організація ЗТО», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Міжнародна торгівля», «Міжнародне виробниче співробітництво»
7	Алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку статистичної інформації щодо цільового ринку. Автори розробки:	Алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку статистичної інформації щодо цільового ринку через мережу Інтернет.	ТОВ «Метал Буд Сервіс	Довідка про впровадження № 169 від 27.11.16	Угода про співпрацю щодо проходження студентами переддипломної практики та їх науково - дослідної роботи. Зазначені алгоритми використовуються викладачами для підвищення рівня та

	Кіщак І.Т. Огієнко А.В.	Алгоритм пошуку ділових партнерів використовуючи шаблон комерційної пропозиції; алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку контактних даних підприємств, безпосередньо до яких може бути надіслана комерційна пропозиція			якості знань та практичного досвіду студентів з дисциплін: «Управління конкурентоспроможністю підприємства», «Маркетинг», «Організація ЗТО», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Міжнародна торгівля», «Міжнародне виробниче співробітництво»
8	Алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку статистичної інформації щодо цільового ринку Проект розробки маркетингової стратегії виходу на зовнішній ринок Автори розробки: Назарова Л.В. Огієнко А.В. Федосова А.О.	Алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку статистичної інформації щодо цільового ринку. Алгоритм пошуку ділових партнерів використовуючи шаблон комерційної пропозиції; алгоритм роботи з веб-ресурсами для пошуку контактних даних підприємств, безпосередньо до яких може бути надіслана комерційна пропозиція Проект розробки маркетингової стратегії	ТОВ «Сауз - сервіс»	Довідка про впровадження № 11 від 12.12.16	Угода про співпрацю щодо проходження студентами переддипломної практики та їх науково-дослідної роботи. Зазначені алгоритми використовуються викладачами для підвищення рівня та якості знань та практичного досвіду студентів з дисциплін: «Управління конкурентоспроможністю підприємства», «Маркетинг», «Організація ЗТО», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Міжнародна торгівля», «Міжнародне виробниче співробітництво»

		виходу на зовнішній ринок			
9	<p>Модель оцінки конкурентоспроможності підприємства. Проект розробки маркетингової стратегії виходу на зовнішній ринок</p> <p>Автори розробки: Назарова Л.В. Порудєєва Т.В. Федосова А.О</p>	<p>Аналіз наявності і використання ресурсів підприємства для здійснення ним зовнішньоекономічної діяльності; економіко-математична модель експортного потенціалу підприємства</p>	<p>ТОВ «Плюс – Юг компанії»</p>	<p>Довідка про впровадження № 11 від 2016/12-05</p>	<p>Угода про співпрацю щодо проходження студентами переддипломної практики та їх науково-дослідної роботи. Застосування економіко-математичної моделі оцінки конкурентоспроможності та експортного потенціалу підприємства при проведенні практичних занять зі студентами для підвищення рівня їх знань та практичного досвіду з дисциплін: «Управління конкурентоспроможністю підприємства», «Маркетинг», «Організація ЗТО», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Міжнародна торгівля», «Міжнародне виробниче співробітництво»</p>
10	<p>Аудит необоротних активів в конкурентному середовищі, Автор: Бурова Т.А.</p> <p>Методичні рекомендації щодо аналізу ефективності використання необоротних активів</p>	<p>Механізм послідовності проведення аудиту необоротних активів в конкурентному середовищі, що підвищує якість аудиторської перевірки. Алгоритм створення служби внутрішнього</p>	<p>ТОВ АФ «Імона- Аудит», м. Миколаїв, вул. Нікольська 19.</p> <p>ПП «Фірма «КАПІТАН» м. Миколаїв, вул.6-а Поздовжня, 17, кв.8.</p> <p>ТОВ АФ «Імона- Аудит»,</p>	<p>Акт від 25.05.2016</p> <p>Довідка від 10.10.2016</p> <p>Акт Впровадження 25.05.2016;</p> <p>Довідка від 14.12.2016</p>	<p>На договірній основі про партнерство та співробітництво отримано економічну літературу у вигляді Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, кількість – 40 екз. на суму 15000 грн (договір).</p> <p>2. Налагоджено співпрацю для</p>

	<p>підприємства в конкурентному середовищі Автор: Гнатенко Є.П.</p>	<p>аудиту, як окремого підрозділу, що дозволяє підприємству виявити резерви підвищення ефективності діяльності, а також оперативно усунути існуючі недоліки. Алгоритм методики аналізу формування та ефективності використання основних засобів на підприємстві, де представлено послідовність етапів аналізу основних засобів, які дозволяють крок за кроком досліджувати показники стану, динаміки та ефективності використання основних засобів. Механізм підвищення ефективності використання основних засобів підприємства в конкурентному середовищі який сприяє поглибленню</p>	<p>м.Миколаїв, вул. Нікольська 19. ТОВ«Зоотехнологія» м.Херсон</p>		<p>проходження практики, отримання аналітичної інформації стосовно діяльності підприємства для науково-дослідної роботи при написанні дипломних робіт студентами (договір).</p>
--	---	--	--	--	---

		сучасних методичних положень упорядковано здійснювати оцінку структури, динаміки та ефективності використання основних засобів на підприємстві; своєчасно надавати висновки щодо формування і використання основних засобів та потужності підприємства, а також прийняти управлінські рішення стосовно підвищення ефективності їх застосування.			
11	Пропозиції до регіональної стратегії розвитку Миколаївської області до 2020 року. Керівник: д.е.н., доц.. Криленко В. І.	Науковці кафедри входять до складу робочої групи по підготовці Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року	Миколаївська обласна державна адміністрація, 54000, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22.	Рішення №9 Миколаївської обласної ради від 16.04.2015 р.	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи в межах Рішення Миколаївської обласної ради.
12	Спецкурс «Теорія і практика гуманізації освітнього простору навчального закладу (для студентів	Системно схарактеризовано роль гуманізації освітнього простору, що створює комфортну атмосферу для	Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія 29013 м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля,	Акт № 737 від 07.11.2016 р.	Налагоджена співпраця на договірних засадах.

	магістратури) Автор: доктор філософії у галузі освіти, професор Якименко С. І.	становлення особистості; розкрито ознаки й аспекти побудови освітнього простору на засадах гуманізації; педагогічний моніторинг як засіб гуманізації освітнього процесу у вищому навчальному закладі; розглянуто педагогічну компетентність викладача як важливу умову та засіб гуманізації освітнього простору ВНЗ.	139		
13	Методика гуманізації виховної роботи в початковій школі Автор: Казанжи І. В	Методика розкриває сутність гуманізації процесу виховання; описано методи і форми створення виховного простору навчального закладу, основні проблеми теорії та методики виховної роботи	Класичний приватний університет 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковськог о, 70 «Б»	Акт № 07/83 від 25.11.2016 р.	Налагоджена співпраця на договірних засадах.

V. Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок

У структурі університету відсутній окремий підрозділ з питань комерціалізації науково-технічних розробок, але діє відділ із питань захисту інтелектуальної власності та інноватики, завданням якого є сприяння правовій охороні об'єктів права інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідних робіт працівників університету, державній реєстрації кафедральних та індивідуальних науково-дослідних тем в УкрІНТІ.

VI. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2016 р. у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор, за формою:

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск), перша-остання сторінки роботи
Статті				
1.	V. D. Budak, A. Ya. Grigorenko, M. Yu. Borisenko, E. V. Boichuk	DETERMINATION OF THE NATURAL FREQUENCIES OF AN ELLIPTIC SHELL OF CONSTANT THICKNESS BY THE FINITE-ELEMENT METHOD	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 212, No. 2, January, 2016. P. 182-192.
2.	Lysenkov E.A. , Klepko V.V., Yakovlev Yu.V.	Specifics of percolation behavior in the polyether-carbon nanotube systems doped with LiClO ₄	Surface Engineering and Applied Electrochemistry	Vol. 52, No. 2. – pp. 186–192.
3.	Lysenkov E.A. , Klepko V.V.	Pressure effects on the percolation behavior of systems based on polyethylene oxide and carbon nanotubes	Ukrainian Journal of physics.	Vol. 61, No 8. – P. 747-752.
4.	Lysenkov E.A. , Klepko V.V.	Influence of the external pressure on conductivity of the systems based on polyethylene oxide and carbon nanotubes	Functional materials	V. 23, №4. – P. 1-6.
5.	Dinzhos, R. , Lysenkov, E.,	Simulation of thermal	EasternEuropean	VOL 6, NO

	Fialko, N.	conductivity of polymer composites based on poly(methyl methacrylate) with different types of fillers	Journal of Enterprise Technologies	11(78) – P. 21–24.
6.	Jelínek, Martin; Castro-Tirado, Alberto J.; Guziy, Sergiy ; and etc.	A Decade of GRB Follow-Up by BOOTES in Spain (2003-2013)	Advances in Astronomy	vol. 2016, id.192846
7.	Abbott, B. P.; Abbott, R.; Guziy, Sergiy and etc.	Localization and Broadband Follow-up of the Gravitational-wave Transient GW150914	The Astrophysical Journal Letters	Volume 826, Issue 1, article id. L13, 8 pp. (2016)
8.	Abbott, B. P.; Abbott, R.; Guziy, Sergiy and etc.	Supplement: "Localization and Broadband Follow-up of the Gravitational-wave Transient GW150914" (2016, ApJL, 826, L13)	The Astrophysical Journal Supplement Series	Volume 225, Issue 1, article id. 8, 15 pp. (2016)
9.	Viktorija Pshychenko, Valery Chernov, Yury Frenkel	Localization pineal gland in rat brain.	Chemical Senses	Issue 9 (2), November 2016 VOLUME 41 P. 902-906
10.	Солодка А.К., Шиян Т.В., Калашник Н.С.	Siocultural factors-dominants of personality sense-of-life orientations' formation in crosscultural interaction	Science and Education: a new Dimension. Pedagogy and Psychology	Budapest, 2016. V.5 , – P.45-51.
11.	Шевченко І.В., Кордюк О.М.	The use of blended learning in the process of training contemporary specialists in foreign languages in higher education establishments of Ukraine	Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology,	IV (49), Issue: 103, 2016 – (Budapest) pp.46-49.
12.	Гурдуз А.	Комбінаторна поетика роману Дари Корній.	Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht : VI. Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistic (München, 29. Oct. – 1. Nov. 2015) / Herausgegeben von O. Novikova, P. Hilkes, U. Schweier.	München : Herstellung & Vertrieb : readbox unipress – readbox publishing gmbh ; Open Publishing LMU [Ludwig- Maximilians- Universität], 2016. – S. 260– 267.
13.	Романюк Л.	Іван Сенченко і розвиток української літератури першої половини ХХ століття.	Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Współczesne tendencje w nauce i edukacji	Warszawa : Wydawca: Sp. z o.o. „Diamond

			(30.01.2016-31.01.2016).	trading tour”, 2016. – C. 22–27.
14.	Г.С.Погромська, І.К. Кранге	Автоматизація робочого місця працівників сфери організаційного управління	Poznan, 29.11.2016–30.11.2016). – Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»,	C. 9-12.
15.	Господаренко О., Смирнов О.	Topografia stanowiska Dnieprowskie 2	Badania archeologiczne w Polsce srodkowoschodniej, Zachodniej Bialorusi i Ukrainie w roku 2015: streszczenia referatów XXXII konferencji.	S. 45.
16.	Буглай Н.М.	Зовнішня політика Польщі на початку ХХІ ст. в контексті вступу до Європейського Союзу	Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe / Red. A. Barczuk. – Warszawa, Polska. – 2016.	№ 5(9). – St. 12 – 16.
17.	Ласінська М.Ю.	Z historii badan archeologicznych w dorzeczu Bohu w pierwszej polowie XX wieku	Badania archeologiczne w Polsce srodkowoschodniej, Zachodniej Bialorusi i Ukrainie w roku 2015: streszczenia referatów XXXII konferencji.	S. 54.
18.	Горбенко К.В	Nowe badania archeologiczne na terenie grodziska Dziki Sad w 2015 r.	Badania archeologiczne w Polsce srodkowoschodniej, Zachodniej Bialorusi i Ukrainie w roku 2015: streszczenia referatów XXXII konferencji.	S. 24.
19.	Пархоменко В.	Събитията от Първата световна война в публикациите на руската империя (1914-1916)	Наука (Болгария)	2016 - № 3. - C. 44-46.
20.	Третякова О. А.	The features of educational development of the Polish population in the South of Ukraine in 1920s.	Innovative solutions in modern science.	Dubai. – 2016. – № 1. – C. 40-45.
21.	Хрящевська Л.М.	Особливості відтворення населення України у міських поселеннях і сільській місцевості у 90-х роках ХХ ст.	Сборник научных статей. Научные достижения, наработки, предложения, Польша	№ 6. – С. 11-14.
22.	Хрящевська Л.М.	Трудова міграція України: позитивні та негативні наслідки	Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje " z okazji 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego	S. 36-39.
23.	Маринченко Г.М.	Материалы периодики как	Социум и	C. 20-21

		источник изучения основных направлений антирелигиозной политики Н.С. Хрущева в южном регионе Украинской ССР	христианство. – Минск: OIKONOMOS, 2016.	
24.	Ворчакова И. Е.	Лоббизм: за и против.	Беларуская думка. – 2016.	№ 6. – С. 60-63.
25.	Гамза В. И.	Бележити тревненци - възпитаници на Южнославянския пансион в гр. Николаев	Наука. София: Издание на Съюза на учениците в България, 2016.	Кн.3.- С.47-53.
26.	Кириченко А. А.	Новая доктрина классификации юридических наук по различным основаниям, сущности и перспектива развития их отдельных групп: приглашение к дискуссии	Веснік Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.	Серыя 4. – Перазнаўства. – Том 6, № 2, 2016. - С. 3-16
27.	А. Кириченко, А. Виноградов, Ю. Петриченко, Е. Капришанская	Новая доктрина правового статуса социосубъектов	Visegrad Journal on Human Rights. № 4. 2016. - Academic Resource Index Research Bib. – Vydal: Paneurópska vysoká škola, Bratislava, 2016.	2016. – №4. – Ст. 124-128.
28.	Єрмакова І.П.	Основні етапи розвитку теорії дослідницького навчання у ХХ столітті	International scientific professional periodical journal «THE UNITY OF SCIENCE» /publishing office Friedrichstrabe 10 – Czech Republic. – Prague, 2016 – February, 2016.	Volume 1. Direction 1: “Pedagogical sciences” – P. 70 – 72.
29.	Нікора А.О.	Реалізація аксіологічного підходу у змісті підручника історії для загальноосвітньої школи	Zbior artykulow naukowych. Konferencji Miedzynarodowej Naukowo-Praktycznej «Pedagogika. Wspolczesne tendencje w nauce i edukacji» (30.01.2016 - 31.01.2016). — Warszawa : Wydawca : Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2016.	Str.118 – 122.
30.	Старева А.М.	Операційно-діяльнісний блок моделі формування методичної компетентності майбутнього вчителя суспільствознавчих дисциплін	International scientific professional periodical journal «THE UNITY OF SCIENCE» /publishing office Friedrichstrabe 10 – Czech Republic. – Prague, 2016 – February, 2016.	Volume 1. Direction 1: “Pedagogical sciences” – P. 146 – 148

31.	Шпачинський І.Л.	Іронія як інструмент творчості	Современные тенденции в науке и образовании / Współczesne tendencje w nauce i edukacji» (Сборник научных статей). Секция 23.Философские науки. ПОДСЕКЦИЯ 8. Эпистемология, философия и методология науки. Краков/Kraków, 2016. С.60-70	С.60-70
32.	Трифопова О.С.	Формування креативно-мовленнєвої компетенції в дітей старшого дошкільного віку	Zbiór raportów naukowych. «Pedagogika. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka» (30.03.2015 – 31.03.2015) – Warszawa: Wydawca: Sp.z o.o «Diamond trading tour», 2016. – 124 str. -	Str.112 – 115.
33.	Тесленко С.О.	Реалізація ідей В.О. Сухомлинського у формуванні комунікативно-творчої особистості студентів спеціальності «Дошкільна освіта»	Zbiór raportów naukowych. «Pedagogika. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka» (30.03.2015 – 31.03.2015) – Warszawa: Wydawca: Sp.z o.o «Diamond trading tour», 2016. – 124 str. -	Str.110-112.
34.	Авраменко К.Б.	Theoretical principles of innovative training of teachers' in the system of hinges pedagogical education of Ukraine (українською мовою)	International scientific professional periodical journal «The Unity of Science» / publishing office Friend-richstrabe 10.	February, 2016. – V. 1. – P. 11-14.
35.	Авраменко К.Б.	The using of problems of innovation technologies in the professional training of future teacher of the primary schools (українською мовою)	International scientific professional periodic journal The European Association of pedagogues and psychologists «Science» «The Unity of Science» / publishing office Friend-richstrabe 10.	October, 2016. – P. 67-69.
36.	Тимченко А.А.	Деонтологічна компетентність як складова професійно успішної особистості майбутнього педагога	International scientific professional periodical journal «THE UNITY OF SCIENCE»/ publishing office	В.86. Ч.1. – С. 48-51

			Friedrichstrabe 10 – Vienna – Austria	
37.	Литвиненко І.С., Прасол Д.В., Чугуєва І.Є., Кузнецова С.В.	Психологічна підтримка дітей, що пережили військовий конфлікт	Modern education: philosophy, innovations and experience.	№1 (5) (2016). – С. 8-16.
38.	Репка А.О.	Особливості соціальної адаптивності молодих науковців з різним ставленням до себе як суб'єкта інтелектуальної праці	Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools. Issue: 3 (15) – с0-publ.: Publishing office: Accent graphics communications – Hamilton, ON, 2016. –P. 71-81.	P. 71-81.
39.	Абабілова Н.М.	Подготовка конкурентоспособных специалистов как приоритетное направление в исследованиях украинских ученых	“Modern peculiarities of the identity formation and social adaptation in conditions of the liberal values crisis”. Peer- reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the CXVII International Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Psychology and Educational sciences	London: IASHE, 2016. – P/70-73
40.	Агєєва В.О.Бондур Ю.В.	Principles and Methods of Analysis of Linguocultural Architypes and Stereotypes in Modern Comparativistics	«Теоретичні та практичні проблеми трансформації мовних засобів у контексті швидкого розвитку громадських відносин». Peer-viewed materials (collective monograph) published following the results of the CXVIII International Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Philology London, March, 2016/ International Academy of Science and Higher Education (Socrates- Impulse UK)	London: IASHE, 2016 – pp. 46-49
41.	Шапочка К.А. Усаченко І.В., Лощеновим Ф.О.	Peculiarities of English economic terms' translation into Ukrainian	Theoretical and practical problems of language tools transformation in the context of the accelerated development	London: IASHE, 2016. – С.89-95.

			of public relations (Socrates-Impulse UK)	
42.	Шапочка К.А.	Translation as the means of students socioctural competence formation	“Modern peculiarities of the identity formation and social adaptation in conditions of the liberal values crisis” Peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the CXVII International Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Psychology and Educational sciences : “Socrates-Impulse” (UK)	– London: IASHE, 2016. - P. 42 – 44.
43.	Усаченко І.В.	Phonetic peculiarities of Swedish English	CXXV Research and Practice Conference Issues of preservation of originality and interference of national languages in conditions of globalized international life. – Socrates-Impulse” (UK)	London: IASHE, 2016. – С.35-43.
44.	Усаченко І.В.	Social differentiation of the English Language –	“Role and ratio of verbal and nonverbal means of communication against the background of the increasing value of information and intensity of its turnover”. Peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the CXVIII International Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Philology. Socrates-Impulse” (UK)	London: IASHE. (електронний варіант).
45.	Нікішина В.В.	Translation Transformations as an Effective Means of Translation Adequacy	Samarkand State Institute of Foreign Languages – Shanghai International Studies Institute Joint Conference on “International and national values along the Great Silk road: language, education and	Samarkand, 2016. – С.61-68.

			culture.”	
46.	Мироненко Т.П., Добровольська Л.С.	“Self identity in the context of cross cultural relations in contemporary American literature”	Foreign Philology. Language. Literature. Education (ISSN). - Самарканд. - 2016.	№ 2 (59).- стр. 25-29.
47.	Пустовойченко Д.В.	Проблеми відносин між культурою і мовою	Zbiór artykułow naukowych. "Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Współczesne problemy i perspektywy rozwoju. " Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. "Diamond trading tour", 2016.	Том 1, С.18-22.
48.	Пустовойченко Д.В.	Міжкультурні відмінності в діловій комунікації	Zbiór artykułow naukowych. "Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Współczesne problemy i perspektywy rozwoju. " Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. "Diamond trading tour", 2016.	Том 1 С.37-41.
49.	Коваленко О.В.	Німецькомовна новела: проблема дефініції жанру	Филология, социология и культурология: научные достижения, наработки, предложения. " Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. "Diamond trading tour", 2016. – 84 str	116 с., с. 28-32.
50.	Коваленко О.В., Рзаева В.В.	Структура зооморфізмів та їх особливості в сучасній німецькій мові	Zbiór artykułow naukowych. "Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Współczesne problemy i perspektywy rozwoju. " Warszawa: Wydawca: Sp. zo.o. "Diamond trading tour", 2016. – 116 str.	C42-47.
51.	Шевчук О.С.	Формування комунікативної компетентності майбутніх психологів (експерієнціальний підхід)	Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba – October # 8, 2016. – 191 p. (P.48-52). (наукометрична базаданих: Scientific Indexing Services (USA), Citefactor (USA), International Innovative Journal Impact Factor.	P.48-52

52.	Uzhva A.	Methodological instruments of strategic planning of regional agricultural business	Scientific journal «Modern Science-Moderni veda» – 2016.	№ 4. – P. 31-37.
53.	Uzhva A.	Competitiveness of Enterprises in a Sustainable Agribusiness Development	Scientific journal and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences.» – 2016.	Vol. IV(17), Issue 97. – P. 16–19.
54.	Larycheva O.M., Tseberzhynskyi O.I., Cherno V.S.	Prooxidant-antioxidant balance in lungs under conditions of carrageenan pleurisy and short-term hyperfunction of epiphysis	Deutscher wissenschaftsherold	№ 2. — P. 23-27.
55.	Tsvyakh O.A., Chebotar L.D.	Oxidative stresses in rat stomach tissues with the modeling of gastropathy under short-term hypo- and hypermelatoninemy	Deutscher wissenschaftsherold	№ 2 - P. 64-71.
56.	Pshychenko V, Cherno V.S. Phrenkel Y.D.	Morphological and functional state of extraorganic bloodstream of pineal gland of rats under the chronic stress and illumination	Deutscher wissenschaftsherold	№2. – C. 3-5.
57.	Савенкова I.I.	Хронопсихологічне прогнозування перебігу психосоматичних захворювань	ScienceRise: [International Journal]. - Series: Psychological Sciences. -№2 (7). – 2016. – ISSN 2313-8416.	№ 2, s.12-16
58.	Kucher E.	Genetic potential of the productivity worlds best egg-laying poultry crosses	Modern scientific researches and developments: theoretical value and practical results	Materials of international scientific and practical conference (Bratislava, 15-18 March 2016). – K. : LLC «NVP «Interservice», 2016. – Vol. 4 – P.71-72.

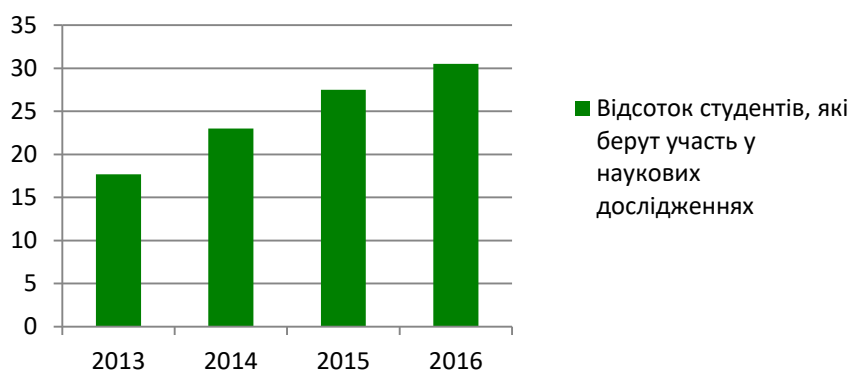
VII. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

В університеті працюють 63 молодих учених, із них 1 – доктор наук, 28 – кандидатів наук, 7 – аспірантів. За звітний період вони опублікували 3 монографії; 13 навчально-методичних посібників, із яких 1 – із грифом МОН; 123 статті у наукових фахових виданнях, із них 24 – у зарубіжних, 9 – у наукометричній базі Scopus, 5 – у Web of Science, Index Copernicus. Студенти беруть участь у виконанні наукових розробок кафедр за тематичним планом, реалізують самостійні пошукові дослідження, висвітлюють результати власної інтелектуальної діяльності у наукових статтях, під час виступів на наукових конференціях, участі в олімпіадах та конкурсах наукових робіт. У 2016 р. студентами опубліковано 802 статті. Семеро студентів університету одержують стипендію Президента України. Переможців, які мають нагороди за результатами олімпіад – 5, кількість студентів-учасників всеукраїнських та міжнародних конкурсів НДР – 55, із них 13 – переможці всеукраїнських конкурсів наукових робіт та 2 – переможці міжнародних конкурсів студентських НДР.

До Дня науки в університеті Радою молодих учених спільно з науковим товариством студентів проведено VII Всеукраїнську науково-практичну студентську конференцію «Наука. Студентство. Сучасність: Національно-патріотичне виховання дітей та молоді в умовах модернізаційних змін в Україні» (21-22 квітня 2016 р.).

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2013	976 (17,7 %)	131	40 %
2014	1175 (23%)	120	45,3 %
2015	1168 (27,5%)	107	42%
2016	1172 (30,5 %)	63	42,3%

Відсоток студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях

Внутрішні стимулюючі заходи та відзнаки

Усі студенти, які беруть участь у конкурсах та олімпіадах, що проводяться на базі ВНЗ інших міст України, відбуваються за рахунок спецфонду студради. Переможці наукових змагань, рекомендовані на призначення іменних стипендій державного та регіонального рівнів, кандидатури молодих учених – переможців конкурсів наукових робіт подаються на преміювання від уряду та за умовами Колективного договору.

VIII. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота із замовниками

На базі **механіко-математичного факультету** діють наукова лабораторія голографічних методів дослідження, науковий лабораторний комплекс «Фізика полімерів» імені В. П. Привалка, астрономічна обсерваторія імені Н. Д. Каліненкова.

Лабораторія голографічних методів дослідження є базою для виконання держбюджетної теми «Вплив температури дисипативного розігріву на динамічні характеристики вимушених резонансних коливань

тривимірних тіл з непружних п'єзоелектричних матеріалів» (керівник – академік НАПН України Будак В.Д.)

Науковий лабораторний комплекс «Фізика полімерів» імені В. П. Привалка спільно з Інститутом технічної теплофізики НАН України здійснює комплексне дослідження «Теплофізичні властивості й механізми структуротворення полімерних мікро- і нанокомпозитів» (керівник – кандидат фізико-математичних наук Дінжос Р.В.).

Астрономічна обсерваторія імені Н. Д. Каліненкова слугує базою для проведення астрономічних досліджень, результати яких регулярно висвітлюються у журналах, що входять до наукометричної бази Scopus і набрали більше 300 посилань.

На базі **інституту історії, політології та права** діє лабораторія археології та етнології, наукова специфіка якої – «Археологічні дослідження регіону Степового Побужжя від бронзового віку до середньовіччя». У 2016 р. співробітники лабораторії археології та етнології, спільно зі співробітниками кафедри та провідними фахівцями Інституту археології НАН України організували та провели 6 археологічних експедицій. Хронологічні та культурно-історичні рамки досліджень охопили час від доби фінальної бронзи до римського часу (кінець II тис. до н.е. – II ст. н.е.) і включили: розкопки античного поселення біля с. Рибаківка, Вікторівка I, городища бронзової доби Дикий Сад (м. Миколаїв), античного городища на о. Березань, античного поселення Велика Корениха III (м. Миколаїв), римського військового табору біля с. Кам'янка (Миколаївська область). Отримано нові дані про історико-культурний розвиток населення регіону Степового Побужжя II тис. до н.е. – I тис. н.е., поповнено фонди та експозицію обласного краєзнавчого музею, створено сучасну археологічну карту з урахуванням соціокультурних зв'язків населення Степового Побужжя з регіонами Центральної та Східної Європи, розроблено туристичний маршрут археологічними об'єктами.

На базі **біологічного факультету** функціонують науково-дослідна морфологічна лабораторія, науково-дослідна лабораторія клінічної діагностики, науково-дослідна лабораторія екології та моніторингу навколишнього середовища.

Працівниками науково-дослідної морфологічної лабораторії встановлено кореляційну залежність між показниками розмірів черепа та розмірами пазух твердої оболони склепіння та основи черепа, отримано математичну модель просторової організації, яка дає змогу створити 3-D моделі пазух твердої оболони головного мозку.

Науково-дослідна лабораторія клінічної діагностики одержала дані про вплив внутрішньошлункового введення 2,5% розчину аміаку на морфофункціональний стан шлунку, дванадцятипалої кишки, печінки, підшлункової залози, легень, серця і нирок щурів через 3 і 12 годин, що дає змогу діагностувати ряд захворювань та запобігати їм.

Співробітниками науково-дослідної лабораторії екології та моніторингу навколишнього середовища розроблена наукова тема «Еколого-моніторингові дослідження лиманів межиріччя Тилігулу-Дніпра та їх екосистем», у ході виконання якої вперше виконано технічно-гідрологічний проект, побудований на основі палеоекологічних уявлень та сучасного досвіду проведення гідротехнічних робіт, що має ряд еколого-раціональних переваг.

На базі **факультету економіки** розпочала діяльність лабораторія бізнесу та підприємництва. Метою лабораторії є розвиток підприємницької активності серед студентів та викладачів через здійснення науково-дослідних та інноваційно-впроваджувальних робіт щодо розробки та реалізації бізнес-проектів у різних сферах діяльності. Протягом 2016 р. працівниками лабораторії проведено ряд круглих столів, науково-практичних та ознайомчих семінарів.

IX. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

Основні напрями міжнародного співробітництва включають виконання спільних наукових проєктів та грантів, стажування, проведення та участь у наукових конференціях, зокрема виконання грантового дослідження в межах програми TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR «Удосконалення викладання європейських мов на основі впровадження он-лайн-технологій у підготовку вчителя», а також грантової програми ЄС Erasmus+ «Structuring cooperation in doctoral research, transferrable skills training, and academic writing instruction in Ukraine's regions / DocHub» / «Структуризація співпраці у сфері докторських досліджень, тренування навичок широкого застосування та консультації з академічного письма на території України». Іноземними партнерами проєкту виступають Вільнюський університет (Литва) та Варшавський університет (Польща).

Викладачами університету одержано гранти на проведення дослідження Голодомору 1932-1933 рр.; ролі італійських колоній в соціально-економічному, політичному і культурному житті Півдня України (Канада), на проведення академічних обмінів за програмою «Наукові візити для викладачів ВНЗ» (Німеччина).

Країна-партнер (за алфавітом)	Установа- партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
1	2	3	4	5
Болгарія	Департамент мовної та педагогічної освіти Технічного університету м. Габрово	Спільні дослідження у сфері психології та соціального забезпечення	Договір від 26.09.2013 р. на 5 років	Обмін досвідом у сфері психології та соціального забезпечення
Велика Британія	Університет Астон	«Вдосконалення викладання європейських мов	Проєкт Tempus IV 544161-TEMPUS-1-	Програми дисциплін для дистанційного

		на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя»	2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes	навчання для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)
Голландія	Філіал голландської компанії «Femto Engineering»	Підготовка спеціалістів у галузі комп'ютерної механіки	Довгостроковий договір	Можливості для студентів ознайомитися із закордонним досвідом роботи інженера-механіка, вивчити САД - і САЕ – програми, проходити практику на базі компанії з подальшим працевлаштуванням
Грузія	Батумський державний університет імені Шота Руставелі	Проблеми навчання та виховання студентів в умовах сучасного ВНЗ	Договір про співпрацю на 5 років	Спільна науково-дослідна робота університетів та стажування наукових співробітників
Естонія	Естонський науковий центр м. Тарту	Зміна (або незмінність) генетичного ландшафту на території Північного Причорномор'я та Північного Кавказу у II-I тис. до н.е.	Договір про співпрацю	Установлено хронологічні межі історичних пам'яток на культурну приналежність регіону Півдня України (III тис. до н.е. – початок I тис. н.е.) до єдиного генетичного ландшафту.
Ізраїль	Американський розподільчий комітет	Дослідження в області історичної	Договір про співробітництво	Проведення міжнародних,

	«Джойнт» Єврейського університету в Єрусалимі.	юдаїки	від 2014 р на 5 р.	наукових конференцій, семінарів, вебінарів, круглих столів Стажування педагогічних працівників. Створення науково-дослідного Центру вивчення юдаїки на базі МНУ імені В.О. Сухомлинського
Іспанія	Інститут астрофізики Андалусії (ІАА)	Спостереження оптичних транзієнтів γ - спалахів.	Лист від ІАА, до 2020 року	Спільна обробка спостережень, моделі -спалахів, структура всесвіту, статті, тези доповідей
Киргизстан	Киргизько-Турецький університет «Манас»	Підготовка полікультурно-орієнтованих мобільних педагогів	Договір від 01.10.2014 р. на 5 років	Спільні розробки науково обґрунтованих моделей полікультурно орієнтованих педагогів
Литва	Брузгене Р. А. доктор гуманітарних наук, доцент (Університет імені Миколаса Ромериса, Вільнюс)	Укладання й рецензування „Наукового вісника Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського” (Серія „Філологічні науки (літературознавство)”).	Офіційний склад редколегії „Наукового вісника Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського” (Серія „Філологічні науки (літературознавство)”).	Видано „Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки : (літературознавство)” за ред. О.С.Філатової. — Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2016. — Вип. 1 (17), вип. 2 (18).
Румунія	Барталіш Ю. кандидат філологічних наук (Університет імені Бабеша-Бояї, Клуж-Напока).			
Молдова	Кишинівський державний педагогічний університет імені І. Крянге (кафедра	Спільне виконання наукових досліджень у галузі корекційної освіти	Угода з 2012 р. (на 5 років)	Участь викладачів напряму підготовки “Корекційна освіта (логопедія)” кафедри

	спеціальної психопедагогіки факультета психології та спеціальної психопедагогіки, док.псих.н. К. Пержан)			корекційної освіти у наукових конференціях Кишинівського державного педагогічного університету імені І. Криянге
Німеччина	Institut für Prähistorische Archäologie Freie Universität (Berlin)	Археологічні дослідження	Договір про співробітництво	Встановлено, що формування культурного шару городища відбувалося в умовах переходу від сухих та прохолодних кліматичних умов до більш вологих та теплих і ці зміни клімату у регіоні вплинули на культурно-історичні процеси та привели до появи нових археологічних культур (кіммерійці та скіфи).
Німеччина	Дослідницький цент Східної Європи при Бременському університеті	Спільні дослідження історії української еміграції та злочинів нацистського і комуністичних режимів у ХХ ст.	Угода про співпрацю (2016-2020). Керівник проекту від МНУ імені В.О. Сухомлинського – доцент А.А. Погорелов	Наукове стажування при Дослідницькому центрі Східної Європи при Бременському університеті. Грант для проходження відповідного стажування від DAAD за програмою «Research Stays for University Academics and Scientists, 2016». Українсько-німецький науково-практичний семінар «Військовий полон

				та примусова праця під час Другої світової війни: історичні дослідження та пам'ять». Лекції для студентів та науково-педагогічних кадрів, проведені викладачами Бременського університету
Німеччина	Документаційний центр з вивчення історії порохової фабрики Лібенау	Вивчення та поширення інформації про примусову працю періоду нацизму та сталінського режимів	Угода про співпрацю (2011-2020).	Виявлено нові архівні документи та опрацьовано їх
Німеччина	Педагогічний університет Фрайбурга	Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя	Проект Tempus IV 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes	Програми дисциплін для дистанційного навчання для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)
ООН	Демократичний Фонд ООН - The United Nations Democracy Fund.	Побудова жіночого політичного лобі в Україні	Проект «Побудова жіночого політичного лобі в Україні» з жовтня 2016 р.(на 2 р.)	Перемога в конкурсі з подальшим навчанням у дворічній «Школі жіночого політичного лобі»
Польща	Вища школа сучасних	Спільні наукові	Угода про	Обмін

	іноземних мов	дослідження у галузі вивчення іноземних мов	співпрацю (2016-2021pp.)	публікаціями, навчальними посібниками, що надруковані у 2016р. Стажування в Academy of management and administration
Узбекистан	Узбецький державний університет світових мов	Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя	Проект Tempus IV 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes	Програми дисциплін для дистанційного навчання для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)
Узбекистан	Самаркандський державний інститут іноземних мов	Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя	Проект Tempus IV 544161-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes	Програми дисциплін для дистанційного навчання для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)
Франція	Університет Кан Нижня Нормандія	Вдосконалення викладання	Проект Tempus IV 544161-	Програми дисциплін для

		європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій у підготовку вчителя»	TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPCR Aston University Developing the Teaching of European Languages: Modernising Language Teaching through the Development of Blended Masters Programmes	дистанційного навчання для спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)
ЮНЕСКО	Регіональний центр підводної археології категорії II під егідою ЮНЕСКО	Науково-дослідна робота в рамках конвенції ЮНЕСКО по захисту підводного культурного надбання в країнах Східної Європи	Рішення XVI засідання Національної комісії України у справах ЮНЕСКО від 24.03.2015 р.	Виявлено нові осередки підводного культурного надбання у акваторії річок, лиманів, моря на території Миколаївської області з метою розробки програм по їх збереженню.

Х. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук

Спільно з Інститутом проблем виховання укладено договір про наукову співпрацю на тему «Військово-патріотичне виховання студентської молоді в умовах освітньо-виховного простору університету» (керівник – академік НАПН України Будак В.Д.).

Науково-педагогічні працівники механіко-математичного факультету співпрацюють з Інститутом механіки НАН України: відділом термопружності та відділом обчислювальних методів, Інститутом технічної теплофізики. Кафедра фізики виконує наукові дослідження на

підставі договорів з відділом фізики полімерів Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України та відділом хімії гетероланцюгових полімерів взаємопроникних полімерних сіток Інституту хімії високомолекулярних сполук. Основними напрямками співпраці є проведення спільних фундаментальних та прикладних досліджень: розробка чисельно-аналітичних та експериментальних підходів до дослідження напружено-деформованого стану та динамічної поведінки пластин і оболонок різної конфігурації; дослідження термомеханічної поведінки тонкостінних елементів і фізично нелінійних матеріалів при моногармонічному деформуванні; вивчення термомеханічної поведінки тонкостінних елементів і фізично нелінійних матеріалів при моногармонічному деформуванні; створення новітніх нанокompозитних матеріалів для теплоенергетичного комплексу.

Викладачі кафедри історії та археології спільно з Національним історико-археологічним заповідником «Ольвія» інституту археології НАН України проводять наукові дослідження у рамках планової теми відділу «Проблеми музеєфікації городища Ольвія та формування реєстру рухомих і нерухомих об'єктів». Науково-дослідна та видавнича діяльність, спільна з науковим центром «Лукомор'є» Охоронної археологічної служби України Інституту археології НАН України, включає: проведення археологічних досліджень на території Миколаївської та Херсонської областей, археологічної практики студентів та магістрантів інституту, видання наукового журналу Емінак (внесеного до Переліку фахових видань України – наказ МОН № 1328 від 21.12.2015 р. та індексованого наукометричною системою Index Copernicus (Республіка Польща) – IСV 2015: 40.07.

XI. Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або Київською міською державною адміністрацією та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб

У рамках регіональної Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на період до 2020 року функціонує освітній центр «Університет третього віку», де навчається більше ста слухачів похилого віку.

Науково-дослідна робота кафедри правознавства «Формування соціально-правових компетенцій майбутніх фахівців в умовах вищого навчального закладу» (керівник – доктор юридичних наук Кириченко О. А.) виконується за Регіональною програмою юридичної освіти населення Миколаївської області на 2014-2020 рр. У відповідності з листом департаменту освіти, науки та молоді Миколаївської облдержадміністрації № 152905-01/01.01.16 від 29.03.2016 р. щодо підготовки до проведення виїзного засідання Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України на тему «Про роботу органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування для забезпечення функціонування та якості дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої освіти» О. А. Кириченко підготував пропозиції щодо внесення змін до діючих законодавчих актів.

Співробітниками інституту історії, політології та права спільно з Миколаївською ОДА та Обласним центром пошукових досліджень у рамках Комплексної програми увічнення пам'яті учасників антитерористичної операції, жертв воєн та політичних репресій у Миколаївській області підготовлено та видано книгу «Миттєвості війни», яка містить біографічні нариси про військовослужбовців, загиблих під час протистояння російській агресії в Криму та на Сході країни, спогади наших земляків – учасників антитерористичної операції, нариси про бойовий шлях військових підрозділів, що дислокуються на Миколаївщині, матеріали про волонтерський рух. До книги включено фотоматеріали, надані бійцями ЗСУ та волонтерами, увійшли відомості про наших земляків – учасників АТО, помертно відзначених державними нагородами. Книгу презентовано

Голові благодійного фонду «Петро Порошенко» Марині Порошенко.

У рамках обласної програми «Охорона довкілля Миколаїщини до 2020 р.», за підтримки Департаменту освіти і науки, молоді та спорту на базі кафедри біології реалізується науковий проект «Еколого-моніторингові дослідження лиманів межиріччя Тилігулу-Дніпра та їх екосистем» (керівник – доктор біологічних наук Наконечний І.В.).

Науково-дослідна робота факультету економіки спрямована на вирішення регіональних потреб: у контексті регіональної стратегії розвитку Миколаївської області до 2020 р. виконуються дослідження «Теоретико-методологічні засади функціонування та розвитку фінансової інфраструктури регіону» (керівник – доктор економічних наук Криленко В.І.) та «Формування конкурентоспроможності підприємств південного регіону України на зовнішніх ринках в умовах міжнародних інтеграційних процесів» (керівник – доктор економічних наук Кіщак І.Т.)

ХІІ. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність

Фонд Наукової бібліотеки МНУ імені В.О.Сухомлинського включає 479716 одиниць зберігання, з них – 401615 примірників книг, 76441 примірник журналів та комплектів газет, 374 електронних носії із записом. Щороку зростає кількість документів державною (211730 примірників) та іноземними мовами (6120 примірників).

Для забезпечення потреб студентства та професорсько-викладацького складу в бібліотеці представлено: 224062 навчальних і 87117 наукових видань, 52201 літературно-художнє видання. За результатами аналізу Картотеки книгозабезпеченості виявлено, що кількість дисциплін, які мають коефіцієнт книгозабезпеченості менш ніж 50%, не перевищує 15 %.

Користувачам доступні 4546 мережних локальних документів (електронна бібліотека). Сайт бібліотеки надає можливість доступу до фахових електронних видань, світових та українських наукових інформаційних ресурсів відкритого доступу (електронні архіви України), де науковці мають змогу не тільки безкоштовно отримати доступ до напрацювань науковців провідних вищих навчальних закладів, а й розміщувати свої статті для відкритого доступу. На локальному сайті знаходяться навчальні видання, подані для отримання дозволу до друку.

На сайті можна ознайомитися з тріал-доступами до англомовних БД компанії EBSCO, які періодично надає Асоціація "Інформатіо-Консорціум"; діє тестовий доступ до «The New England Journal of Medicine» («Медичний журнал Нової Англії») – англійськомовного медичного рецензованого наукового журналу.

Набирає обертів рух академічної доброчесності, один із напрямів якого – боротьба з плагіатом – реалізується шляхом перевірки курсових, дипломних, магістерських робіт студентів та навчально-методичних і наукових праць викладачів. За звітній рік перевірено 1961 робота. Створено локальну базу даних наукових робіт студентів, до якої мають доступ викладачі з комп'ютерів усіх структурних підрозділів.

ХІІІ. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

Науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів, відображено в індивідуальних планах та включено до Тематичного плану НДР університету. Найвагоміші з них мають такі результати :

- 1. «Історія літератури і сучасний літературний процес: автор – текст – читач»**, керівник – доктор філологічних наук Філатова О.С.: уперше виявлено особливості формування нових стратегій художньої комунікації у контексті оновлення змісту літератури та її формальної організації;

визначено параметри та індивідуально-авторські моделі художнього діалогу, окреслено їх динаміку в співвідношенні з естетичними пошуками літератури; визначено засоби вербалізації категорії заперечення в українській мовній картині письменників Миколаївщини.

2. «Моделі та методи інтелектуального аналізу даних у предметно-орієнтованій інформаційній системі», керівник – кандидат технічних наук Булгакова О.С.: розроблено адаптивні технології інтелектуального аналізу веб-даних на основі теоретико-інформаційного підходу до побудови інтелектуальних інформаційних систем та аналізу управління процесами в складних інтелектуальних системах.

3. «Структурно-функціональна організація системи аденогіпофіз-надниркові залози за умов впливу червоного шламу», керівник – доктор біологічних наук Рожков І.М.: уперше встановлено особливості клітинної регенерації паренхіматозного і стромального компонентів аденогіпофіза і наднирників в умовах дії червоного шламу; запропонований і морфофункціонально обґрунтований метод корекції негативного впливу наслідків дії червоного шламу альфа-токоферолом на структурно-функціональну організацію аденогіпофіза і наднирників.

4. «Теоретико-методичні засади формування творчої особистості дітей дошкільного віку в різних видах діяльності», керівник – доктор педагогічних наук Трифонова О.С.: створено лінгводидактичну модель та експериментальні технології формування творчої особистості дітей старшого дошкільного віку в різних видах діяльності (художньо-мовленнєва, театральна-ігрова, музична, мовленнєво-ігрова, комунікативна, навчально-пізнавальна); визначено й науково обґрунтовано педагогічні умови, спрямовані на забезпечення позитивної динаміки означеного процесу; розроблено критерії, показники, схарактеризовано рівні сформованості творчої особистості дітей середнього і старшого дошкільного віку в різних видах діяльності.

5. «Облік, аналіз і аудит як інформаційна система для економічної безпеки підприємства в конкурентному середовищі», керівник – доктор економічних наук Бурова Т.А.: розроблено концепцію обліково-аналітичної інформації необоротних активів, концепцію оцінки ефективності обліково-аналітичної інформації маркетингової діяльності підприємств, удосконалено методики оцінки аудиту окремих видів активів підприємств.

6. «Розробка розрядних імпульсних методів реалізації самопоширюваного високотемпературного синтезу в екзотермічних системах для отримання вуглецевих та металовуглецевих наноматеріалів», керівник – кандидат хімічних наук Ющишина Г.М.: виявлено механізм залежності хімічного та фазового складу і фізико-хімічних властивостей отриманих вуглецевих і металовуглецевих наноматеріалів від виду екзотермічних СВС-систем (рідко- та газофазних, порошкових і гібридних сумішей з нанорозмірними реагентами), що містять органічну складову.

XIV. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

	Назва приладу (українською мовою та мовою оригіналу), його марка, фірма-виробник, країна походження	Обґрунтування потреби закупівлі приладу	Вартість, дол. США або євро	Вартість, тис.грн.
1	Нівелір лазерний. Nedo Eco 600 HV. Китай	Для точного нівелювання археологічних об'єктів	9 300	251 000
2	CCD камера 30 fps 1kx1k 1" Format кольорова. Pulnix TMC – 1020-30 USA	Для проведення науково-дослідних експериментів з голографічної інтерферометрії	40 000	1 160 000

	CA Fremont 94539 «IH Technologies» 225 Hammond Avenue			
3	TNB - Transient Hot Bridge	Даний вимірювальний прилад Linseis забезпечує вимірювання трьох теплових властивостей нанокомпозитних матеріалів одночасно протягом декількох хвилин	200 000	5 800 000
4	PT1000 DSC	Термомодульований ДСК Linseis DSC PT1000 для вимірювання теплоємності нанокомпозитів для роботи в температурному діапазоні від -150 °C до 725 °C.	250 000	7 250 000

XV. Заключна частина

Загалом показники виконаної НДР університету за 2016 р. вищі від попереднього року, до того ж, спостерігається помітна (на 45 осіб) зменшення кількості науково-педагогічних працівників та поліпшення їх якісного складу.

Варто збільшити державне фінансування перспективних наукових проектів на конкурсних засадах, не обмежуючи їх квоту лише числом завершених досліджень, виконуваних за рахунок державного бюджету.

Проректор із
науково-педагогічної роботи:

А. Л. Ситченко

